

AGENȚIILE DIPLOMATICE DE LA BUCUREȘTI ȘI BELGRAD (1863—1866) CONTRIBUȚII LA STUDIUL RELAȚIILOR POLITICE ROMÂNNO-SÎRBE

G. G. FLORESCU

Relațiile româno-sîrbe, cu puternice rădăcini în trecut¹, prezintă trăsături noi în perioada capitalismului ascendent, în care s-au format și consolidat statele naționale. Aceste relații erau fundamentate pe «suveranitatea națională», temei al luptei națiunilor și din această parte a Europei pentru cucerirea independenței de stat².

Pentru constituirea lor în state naționale unitare și independente, popoarele din sud-estul Europei au dus o luptă susținută, care începe în secolul al XIX-lea și va dura pînă în primul pătrar al secolului al XX-lea. Interesele comune româno-sîrbe, accentuate o dată cu Unirea Principatelor, s-au exprimat printr-o politică externă coordonată în scopul de a îndepărta dominația otomană și habsburgică, care limita în egală măsură suveranitatea de stat și reprezenta principalul obstacol în fața unității naționale atât a României³, cât și a Serbiei.

¹ Pentru bibliografia studiilor despre aceste relații vezi și Const. C. Giurescu, *Tranzitul armelor sîrbești prin România sub Cuza Vodă (1862)*, în volumul de față, p. 33; Đ. Sp. Radojičić, *Srpsko-Rumunski odnosi XIV—XVII veka*, în «Годишњак филозофског факултета у Новом-Саду», I, 1956, p. 13—29, și Ion-Radu-Mircea, *Relations culturelles roumano-serbes au XVIe siècle*, în «Revue des études sud-est européennes», I, 1963, nr. 3—4, p. 377—412.

² Legătura indisolubilă între naționalitate și independența de stat a fost evidențiată de N. Bălcescu și M. Kogălniceanu: «il n'y a point d'indépendance sans nationalité» spunea M. Kogălniceanu «et de nationalité sans indépendance», sublinia, completîndu-l, N. Bălcescu (Vezi V. Căndea, «Histoire de la Valachie» de M. Kogălniceanu, adnotată de N. Bălcescu, în «Studii și cercetări de bibliologie», II, 1957, p. 99). Presa progresistă a timpului, constatînd aceste știri, a subliniat: «la véritable sagesse consiste... à favoriser toutes les tentatives de gouvernement national qui se font en Orient». Vezi «Opinion Nationale», din 2 februarie 1865.

³ Denumirea de «România» pentru a desemna Principatele Unite a fost folosită într-un act oficial de o deosebită importanță prin care se consacră pe plan intern statul unitar, și anume *Proclamația domnitorului Cuza către Adunări din 11 decembrie 1861*, prin care acesta convoca pentru 24 ianuarie 1862, la București, Adunarea unică a statului român: «Români, unirea este îndeplinită. În zilele de 5 și 24 ianuarie ați depus toată a voastră încredere în alesul națiunii, ați întrunit speranțele voastre într-un singur domn; alesul Vostru vă dă astăzi o singură Românie. Vă iubiți patria, știți cum s-o faceți puternică. *Trăiască România*» (sublinierea noastră — G.G.F.). Folosirea acestei denumiri pentru statul național unitar român, a continuat. Astfel, legea electorală anexată la Statutul din 2 mai 1864 prevedea în art. 1: «Adunarea electivă a